

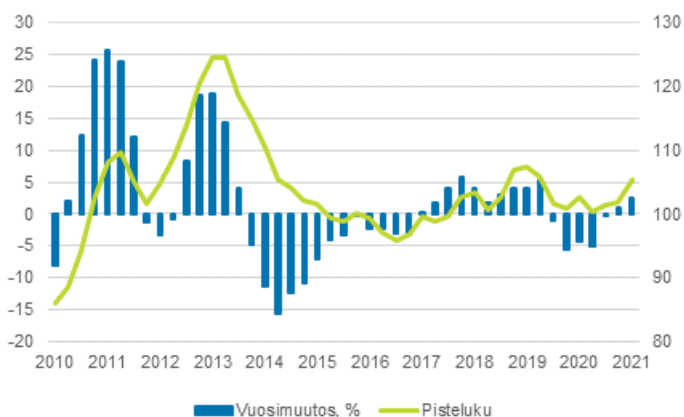
Maatalouden tuottajahintaindeksi

2021, 1. vuosineljännes

Maailmanmarkkinatilanne veti viljan hinnan reippaaseen nousuun

Maatalouden tuottajahinnat nousivat 2,6 prosenttia vuoden 2021 ensimmäisellä neljänneksellä verrattuna vastaavaan ajankohtaan vuosi sitten. Ilman turkistuotantoa nousua oli 1,4 prosenttia. Kasvituotteista viljelijä sai 5,5 prosenttia sekä lihasta ja eläintuotteista 0,8 prosenttia korkeampaa hintaa kuin vuotta aiemmin. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen tuoreimmasta maatalouden tuottajahintaindeksistä. Indeksillä kertoo, kuinka paljon maataloustuotteiden hinnat ovat muuttuneet vuodesta 2015.

Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100, 1/2010–3/2021

Viljojen hinnat nousivat keskimäärin reilun kymmeneksen – vehnän hinta kipusi viidenneksen, ohran 14 prosenttia ja rukiin hinta reilun prosentin vuoden takaiseen hintatasoon nähden. Kauran hinta laski hieman. Edelliseen hintapiikkiin vuosina 2018–2019 vaikutti heikko satovuosi, mutta tällä kertaa hintojen nousua selittää maailmanmarkkina- ja varastotilanne sekä maailmanlaajuiset satonäkymät. Rapsin ja rypsin hinta nousi 6,5 prosenttia ja oli korkeimmillaan sitten vuoden 2013. Hedelmien tuottajahinnat olivat reilut 13 prosenttia kalliimmat, mutta suuri osa hintamuutoksesta periytyy marjojen hinnan noususta jo loppukesällä 2020. Loput selittyvät varasto-omenan hinnan 5,9 prosentin nousulla.

Sianlihan hinta laski 5,1 prosenttia. Vienti Kiinaan vetää edelleen. Sianlihan alkuvuoden vientimäärä kaksinkertaistui vuodentakaiseen viettiin nähden. Viennin vedosta huolimatta suomalaisen lihan tuottajahinta on palautunut afrikkalaista sikaruttokriisiä edeltävälle tasolle. Tuottaja saa 15 prosenttia parempaa hintaa lihastaan kuin EU:ssa keskimäärin. Naudanlihan hinta laski hieman ja siipikarjan liha halpeni 2,8 prosenttia. Maidon tuottajahinnassa ei ole nähty suuria muutoksia sitten vuoden 2014 hintaromahduksen, jonka jälkeen maidon tuottajahinta jäi selvästi aiempaa alemmalle tasolle. Suomalainen maitotilallinen saa tästäkin huolimatta maidostaan lähes EU:n kärkihintaa ja 11 prosenttia EU:n keskihintaa enemmän. Muiden eläintuotteiden (sis. turkisnahat) hinnat elpyivät koronakuopasta reippaaseen viidenneksen nousuun.

Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100, 1. vuosineljännes 2021

Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100, 1. vuosineljännes 2021

Indeksi (2015=100)	Pisteluku I/2021 ¹⁾	Neljännesvuosimuutos, % ¹⁾	Vuosimuutos, % ¹⁾
Kokonaisindeksi	105,3	3,3	2,6
Kokonaisindeksi, pl. turkistuotanto	108,4	1,5	1,4
Kasvituotos	120,8	4,7	5,5
Eläintuotos	97,4	2,5	0,8

1) Vuoden 2021 tiedot ovat ennakkollisia kunnes maidon lopullinen jälkilititys on tiedossa

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100, I/2021 (ennakollinen).....	4
--	---

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Maatalouden hintaindeksit ja kuluttajahintaindeksi 2015=100, 1/2010–3/2021.....	5
---	---

Liitekuvio 2. Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100, 1/2010–3/2021.....	5
---	---

Liitekuvio 3. Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100, maito, vilja ja liha, 1/2010–3/2021.....	5
---	---

Tietojen tarkentuminen	6
------------------------------	---

Laatuseloste: Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100.....	7
--	---

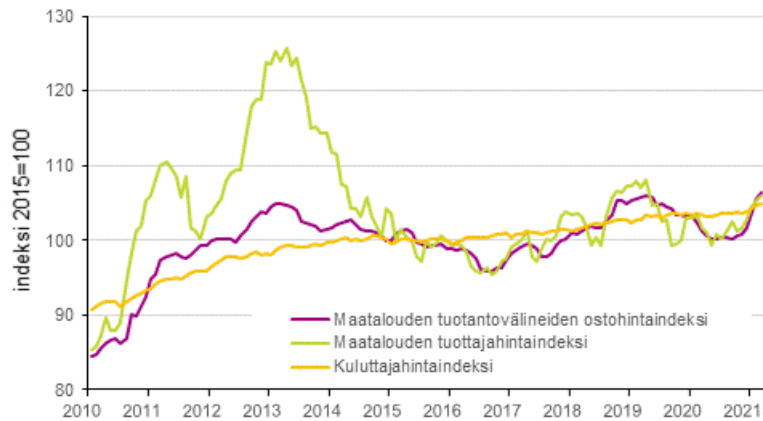
Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100, I/2021 (ennakollinen)

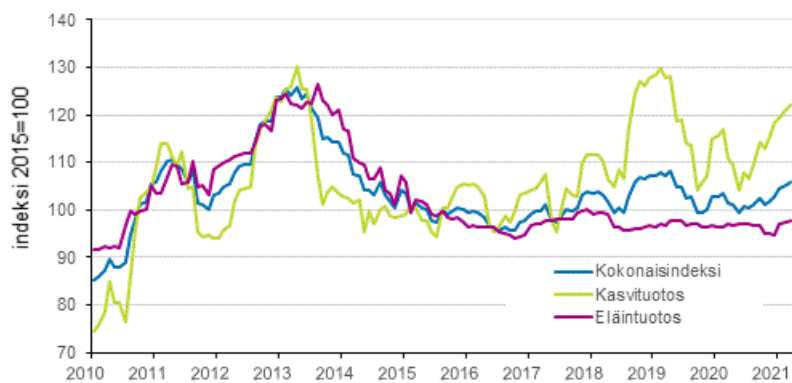
Indeksinimike	Pisteluku	Neljännesvuosimuutos, %	Vuosimuutos, %
010000 VILJAT (sis. siemenet)	118,3	6,7	11,5
020000 TEOLLISUUSKASVIT	108,4	4,5	3,5
030000 REHUKASVIT	97,9	0,0	-1,7
040000 VIHANNEKSET JA PUUTARHATUOTTEET	125,4	4,9	1,9
050000 PERUNAT (sis. siemenen)	105,3	0,2	-1,1
060000 HEDELMÄT	132,4	1,4	13,3
100000 KASVITUOTOS (010000-090000), sis. hedelmät (060000) ja vihannekset (040000)	120,8	4,7	5,5
101000 KASVITUOTOS (010000-090000), pl. hedelmät (060000) ja vihannekset (040000)	114,1	5,2	7,9
110000 ELÄIMET	104,4	-0,5	-2,4
111000 Nauta	109,4	1,6	0,7
112000 Siat	105,1	-2,8	-5,1
115000 Siipikarja	95,7	-0,1	-2,8
120000 ELÄINTUOTTEET	93,4	4,5	3,0
121000 Maito	98,2	-0,9	-0,7
122000 Kananmunat	104,0	0,5	4,0
130000 ELÄINTUOTOS YHTEENSÄ (110000+120000)	97,4	2,5	0,8
13000x ELÄINTUOTOS YHTEENSÄ (110000+120000), pl. turkikset	101,0	-0,6	-1,3
140000 MAATALOUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSI YHTEENSÄ (100000+130000), sis. hedelmät (060000) ja vihannekset (040000)	105,3	3,3	2,6
14000x MAATALOUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSI YHTEENSÄ (100000+130000), sis. hedelmät (060000) ja vihannekset (040000), pl. turkikset	108,4	1,5	1,4
141000 MAATALOUDEN TUOTTAJAHINTAINDEKSI YHTEENSÄ (100000 + 130000), pl. hedelmät (060000) ja vihannekset (040000)	100,5	3,1	2,3

Liitekuviot

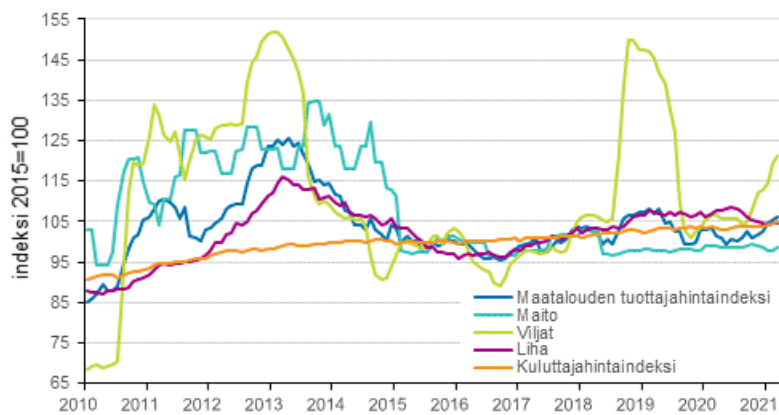
Liitekuvio 1. Maatalouden hintaindeksit ja kuluttajahintaindeksi 2015=100, 1/2010–3/2021

Liitekuvio 2. Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100, 1/2010–3/2021

Liitekuvio 3. Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100, maito, vilja ja liha, 1/2010–3/2021

Tietojen tarkentuminen

Maatalouden tuottajahintaindeksin tiedot tarkentuvat pääsääntöisesti kerran vuodessa ensimmäisen vuosineljänneksen julkistuksen yhteydessä. Tietojen tarkentuminen johtuu maidon jälkitalityksestä. Lisätietoja tietojen tarkentumisesta on laatuselosteen kohdassa 4.

Maatalouden tuottajahintaindeksin 2015=100 kokonaisindeksin vuosimuutoksen tarkentuminen

Indeksi ja vuosineljännes		Vuosimuutos		
		Julkistus 17.5.2021	1. Julkistus (%)	Tarkentuminen (%-yks.)
Maatalouden tuottajahintaindeksi	2020	-2,3	-2,6	0,3
2015=100, yhteensä	I/2020	-4,4	-4,7	0,3
	II/2020	-5,1	-5,4	0,3
	III/2020	-0,2	-0,6	0,4
	IV/2020	1,1	0,7	0,4

Laatuseloste: Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tilaston tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta

Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100 sisältää indeksipistelukuja kotimaassa tuotettujen kasvituotteiden sekä eläinten ja eläintuotteiden hinnannuutoksista. Indeksillä kuvaa maataloustuotteiden arvonlisäverottomien hintojen muutoksia ja hintakehitystä viljelijän kannalta. Seurattava hinta on ns. markkinahinta, jossa on mukana mahdolliset verot (pl. alv) ja johon ei ole lisätty tukia. Tilasto kertoo myös hintakehityksen vaikutuksesta maataloudesta saatavaan tuloon. Tilaston käyttäjiä ovat mm. kansantalouden tilinpito maatalouden taloustilien yhteydessä, tutkimuslaitokset, Eurostat, DG Agri, FAO ja viljelijät.

1.2 Käsitteet

Indeksin keskeiset käsitteet on määritelty Tilastokeskuksen käsitteetietokannassa ja kuvattu indeksin menetelmäselosteessa: <http://tilastokeskus.fi/til/mthi/men.html>.

1.3 Luokitukset

Indeksin kuusinumeroinen luokitus noudattaa pääpiirteissään maatalouden tilinpidon luokitusta (Economic Accounts for Agriculture EAA, jolla on yhteys kulloinkin voimassa olevaan toimialaluokitukseen NACE ja sen suomalaisen versioon TOL). Tiedot on luokiteltu Eurostatin kuusinumeroisen luokituksen mukaan kahteen pääryhmään eli kasvituotokseen ja eläintuotokseen, jotka on edelleen jaettu 11 alaryhmään. Luokittelu on esitetty tarkemmin julkaisussa EU:n Maataloushintatilastojen käsikirja ([Handbook for EU Agricultural Price Statistics](#), March 2008).

1.4 Tietolähteet

Maatalouden tuottajahintojen pääasiallinen tietolähde on Luonnonvarakeskus Luke. Muita tietolähteitä ovat Kasvistieto Oy, Kauppapuutarhaliitto, Hedelmän- ja marjanviljelijöiden liitto sekä lisäksi muutama yritys.

1.5 Lait, asetukset ja suositukset

Maatalouden hintaindeksit laaditaan Tilastokeskuksessa yhteistyössä Eurostatin kanssa perustuen ”herrasmiehsopimukseen”. Maatalouden tuottajahintaindeksin hintatietojen keruu ja tilaston laatiminen perustuu välillisesti seuraaviin lakeihin: EP:n ja neuvoston asetus maatalouden tilinpidosta (EY) N:o 138/2004, Laki maaseutuelinkeinotilastoista 20.12.1996/1197, Laki maaseutuelinkeinorekisteristä 29.12.1994/1515, Tilastolaki 23.4.2004/280.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Maatalouden tuottajahintaindeksi lasketaan Laspeyres'n hintaindeksin mukaisesti. Indeksilaskentaa varten tarvitaan perusvuoden painorakenteen lisäksi indeksiin kuuluvien tuotteiden kuukausittainen hintaseuranta. Indeksien painorakenne perustuu vuoden 2015 maataloustuotteiden arvonlisäverottomien myyntien arvoihin. Tietojen lähde on kansantalouden tilinpidon maatalouden taloustilit. Arvotiedot sisältävät tilojen väliset ja maataloussektorin ulkopuolelle kohdistuneet myynnit. Tuotteet ovat siten päätyneet suoraan käytettäviksi, jalostukseen tai vientiin. Painot eivät sisällä omaan käyttöön tuotettujen tuotteiden arvoa eikä kotipuutarhasta myytyjen tuotteiden arvoa. Tilaston painorakenteen arvopainot poikkeavat siis kokonaistuotoksen arvoista.

Suomessa maatalouden tuottajahintaindeksissä käytetään samaa painorakennetta jokaisella laskentakierroksella entiseen tapaan. Tiedot lasketaan 2015=100 indeksissä myös Eurostatin suosituksen mukaisilla kausipainoilla. Kausipainoja käytetään vihannesten, hedelmien ja perunan hintatietojen painotuksessa. Näillä tuotteilla on siten erilaiset painoarvot eri kuukausina ja/tai vuosineljänneksinä. Kausipainoilla lasketut indeksit julkaistaan ainoastaan [Eurostatin tietokannoissa](#).

Perusvuotta vaihdetaan viiden vuoden välein, jolloin painorakenne muutetaan vastaamaan perusvuoden tilannetta. Perusvuosi päättyy aina nollaan tai viiteen. Indeksit lasketaan kuukausi-, neljännesvuosi- ja vuosi-indeksinä.

Indeksin laskentamenetelmä on kuvattu tarkemmin tilaston kotisivulta löytyvässä menetelmäkuvauksessa ja maatalouden hintaindeksien käsikirjassa ([Handbook for EU Agricultural Price Statistics](#), March 2008).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilasto kuvaa maataloustuotteiden hintamuutoksia viljelijän kannalta. Maatalouden tuottajahintaindeksi kattaa koko Suomen eikä alueellista jakoa ole. Tilaston kuvauskohde on maanviljelijöiden Suomessa tuottamat kasvituotteet, eläimet ja eläintuotteet, jotka myydään toisille tiloille tai maataloussektorin ulkopuolelle (pl. myynti kotitalouksille). Indeksissä mukana olevat hyödykkeet kattavat koko perusjoukon, tosin taloudelliselta arvoltaan pienillä tuotteilla ei ole omaa hintaseurantaa ja niiden myyntiarvot on indeksiin painorakenteessa vyörytetty muille maataloushyödykkeille. Siten indeksissä olevat tuotteet edustavat painorakenteen kautta myös tuotteita, jotka eivät ole indeksissä mukana. Hyödykkeiden hintamuutosten seuraamiseksi tarvittavat hintatiedot kysytään tiedonantajilta, jotka on valittu otannalla tai harkinnanvaraisesti.

Tilasto koostuu kahdesta pääryhmästä: kasvituotteet sekä eläimet ja eläintuotteet. Kasvituotteet jakaantuvat edelleen yhdeksään alaryhmään, so. hyödykeryhmään, kuten viljat, vihannekset ja puutarhatuotteet sekä hedelmät. Näin ollen tilastossa on 11 hyödykeryhmää. Tilaston rakenne ja luokitus on sama kaikissa EU-maissa. Suomessa on hintaseurantaa kuitenkin vain kahdeksassa hyödykeryhmässä, sillä viinissä, oliiviöljyssä ja muissa kasvituotteissa ei ole taloudelliselta arvoltaan merkittävää maataloustoimintaa. Maatalouden tuottajahintaindeksin kahdeksan hyödykeryhmää sisältävät noin 40 maataloustuotetta, joiden hintakehitystä seurataan kuukausittain. Esimerkiksi kasvituotteisiin kuuluvan Viljat-hyödykeryhmän hintakehitystä seurataan viiden erilaisen viljan hintatiedoilla.

Tilaston laatimisessa tarvittavat tuotteiden hintatiedot saadaan pääosin Luonnonvarakeskus Luken laatimasta Maataloustuotteiden tuottajahinnat -tilastosta

(<http://www.maataloustilastot.fi/maataloustuotteiden-tuottajahinnat>). Lukesta saatavat hintatiedot kattavat noin 70 prosenttia Maatalouden tuottajahintaindeksistä, kun kattavuutta mitataan indeksiin painoarvoilla. Luken tilasto sisältää maataloilta teollisuuteen, pakkaamoille ja välitysläikille jalostamattomina sekä pakkaamattomina myydyt tuotteet; tilojen välinen kauppa jää tilaston ulkopuolelle. Maatalouden tuottajahintaindeksissä tilojen välisessä kaupassa, kuten rehuviljakaupoissa, arvioidaan käytettävän markkinahintatasoa. Luken tilasto kattaa pääsääntöisesti yli 80 prosenttia siinä tarkasteltavista tuotevirroista lihan, maidon, viljan, rypsin ja rapsin osalta, ruokaperuna jää tämän alle.

Maatalouden tuottajahintaindeksissä hyödynnetään lisäksi Kasvistieto Oy:n hintatilastoa vihannesten hintaseurannassa. Näiden tietojen osuus on noin 12 prosenttia indeksistä. Kasvistieto Oy arvioi, että päätuotteissa sen hintatilastot kattavat 10–40 prosenttia kotimaisen tuotetuotannon määrästä.

Loput indeksiin laatimiseen tarvittavista hintatiedoista saadaan muista tilastoista tai Tilastokeskus kysyy ne tiedonantajilta (rehukasvit, sokerijuurikas, tärkkelysperuna, jotkin kukat, hunaja ja turkikset). Osa kukkien ja taimien sekä vihannesten hintatiedoista saadaan Kauppapuutarhaliitto ry:n hintatilastoista. Liiton jäsenyritykset kattavat puolet Suomen kasvihuonealasta. Kauppapuutarhaliitto ry:n hintatiedoilla seurattavilla tuotteilla on viiden prosentin paino indeksissä. Tilastokeskuksen keräämillä hintatiedoilla on vajaa 13 prosentin osuus indeksissä, mistä valtaosa koostuu turkisenahjoista. Tilastokeskus kerää turkisten hintatiedot turkishuutokaupoista, jotka ovat turkisenahkojen tärkein myyntipaikka.

Suomessa laskettavassa Maatalouden tuottajahintaindeksissä ei käytetä vihanneksilla ja puutarhatuotteilla, hedelmillä ja perunalla vaihtuvapainoisia tuotekoreja. Kesäkuukausina vihanneksilla ja hedelmillä käytetään viimeisintä käytettävissä olevaa edustavaa hintaa. Indeksiksi lasketaan jatkossa EU:n tilastoviraston Eurostatin käyttöä varten myös kausipainoin.

Virhelähteitä ja tilaston tarkkuuteen vaikuttavia tekijöitä voivat olla hintatietojen puuttuminen osasta vuotta (esimerkiksi hedelmät ja varhaisperuna), tuotteissa tapahtuvien laadunmuutosten puutteellinen käsittely indeksilaskennassa, otantavirhe, indeksiin painorakenteen epätarkkuus, mikäli maataloustuotannossa tapahtuu merkittäviä rakennemuutoksia, tiedonantajilta kerättävien hintatietojen heikko kattavuus sekä mahdolliset käsittelyvirheet. Otannasta aiheutuva epätarkkuutta voidaan kuvata estimaatin (indeksipisteluku) keskivirheellä ja laskea sen avulla luottamusvälejä indeksipisteluvuille. Maatalouden tuottajahintaindeksille ei ole estimoitu luottamusvälejä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Indeksi julkaistaan 45 päivää tilastoneljänneksen päättymisen jälkeen. Mikäli 15. päivä osuus viikonloppuun tai arkipyhään, julkaistaan tilasto seuraavana arkipäivänä. Marraskuun puolivälissä julkaistaan ennuste koskien vuoden keskimääräisiä pistelukuja. Maatalouden tuottajahintaindeksi julkaistaan ennakkollisena. Tilastovuotta koskevat lopulliset indeksipisteluvut julkaistaan tilastovuotta seuraavan vuoden toukokuussa, kun on tiedossa maidon jälkitilin suuruus. Tarvittaessa tuottajahintaindeksistä julkaistaan ylimääräisiä tilastojulkistuksia. Tarkempi julkaisuajataulu löytyy osoitteesta: <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Maatalouden tuottajahintaindeksistä julkaistaan internetissä julkistusten yhteydessä tuoreimpia lukuja käsittelevä lyhyt tiedote, joka löytyy tilaston kotisivulta.

Maatalouden tuottajahintaindeksi julkaistaan seuraavissa paikoissa: Maatalouden tuottajahintaindeksin kotisivuilla (<http://tilastokeskus.fi/til/mthi/index.html>), Suomen tilastollisessa vuosikirjassa, Tilastokatsauksissa, ja Eurostatin julkaisuissa sekä tietokannoissa.

Maatalouden tuottajahintaindeksiin liittyvää dokumentaatiota on saatavissa tilaston kotisivulta sekä tilastoa tuottavalta Tilastokeskuksen vastuualueelta (sähköpostiosoite mthi@stat.fi ja puhelinnumero 029 551 1000 / maatalouden tuottajahintaindeksi).

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Maatalouden tuottajahintaindeksiä on laskettu vuodesta 1990 lähtien Eurostatin luokitusten mukaisesti ja se on siten vertailukelpoinen muiden EU-maiden maatalouden hintaindeksien kanssa.

Vanhat indeksisarjat eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia nykyisin käytössä oleviin indeksisarjoihin, koska hintamääritelmät ovat muuttuneet mm. hintatukien ja verotuksen osalta.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Maatalouden hintaindeksit kuvaavat maataloustuotteiden ja tuotantovälineiden arvolisäverottomien hintojen muutoksia. Indeksit eivät kuvaa määrien muutoksia eivätkä viljelijän saaman tulon tai menojen muutoksia. Suomen liittyessä Euroopan unioniin vuonna 1995 muutettiin maatalouden tuottajahintaindeksin laskentaperusteita. Vuodesta 1990 lähtien vuoden 2000 helmikuuhun saakka on maatalouden tuottajahintaindeksiä laskettu tuettomana ja hintatuet mukaan lukien. Indeksistä on olemassa tältä ajalta kahdet indeksisarjat. Maatalous tuli vuoden 1995 alusta arvonlisäverotuksen piiriin. Maataloustuotteiden hintatuet poistuivat pääosin 2000 luvun alusta ja niitä ei huomioida nykyisissä indekseissä.

Lisätietoja

Marianne Rautelin 029 551 3421
Vastaava osastopäällikkö:
Katri Kaaja

mthi@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Maatalouden tuottajahintaindeksi 2015=100. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute